

Zaanstreek-Waterland

Hollandser dan Hollands

IN CIJFERS

Aantallen per gemeente

	Inwoners	Woningen	Oppervlakte	Bedrijven
Edam-Volendam	36.262	15.432	80,00 km²	4.500
Landsmeer	11.568	4897	26,44 km²	1.495
Oostzaan	9.686	4.100	16,13 km²	1.065
Purmerend	91.781	41.175	96,64 km²	7.615
Waterland	17.306	7.411	115,7 km²	2.055
Wormerland	16.309	6.919	45,18 km²	1.560
Zaanstad	157.013	69.114	83,24 km²	14.430
Totaal	339.925	149.048	463,33 km²	32.720

Zaanstreek-Waterland : Hollandser dan Hollands

PROPOSITIE

PROPOSITIE

Zaanstreek-Waterland is:
een ambitieuze en daadkrachtige regio die veel te bieden heeft. Daarmee kan de regio een grote bijdrage leveren aan de ambities van Rijk, provincie en MRA en van de eigen inwoners en ondernemers. De regio Zaanstreek-Waterland benoemt in deze propositie welke bijdrage zij kan leveren aan de groei van de MRA, evenals datgene wat de regio nodig heeft om deze bijdrage te realiseren.

Wat bieden wij?

De kwaliteit van Zaanstreek-Waterland is de ruimte om te leven in één van de meest karakteristieke en authentieke delen van de metropoolregio. Wonen in de stad of in het landelijk gebied, met scholen en voorzieningen in de buurt, altijd nabij water, groen en recreatiemogelijkheden, goed bereikbaar via OV of auto en (ruimte voor) een energiek regionaal bedrijfsleven met focus op voedsel, bouw, transport, maak-industrie en de ambitieuze ontwikkeling van een techniek- en ICT-cluster.

Het is niet alleen de kwaliteit, het is ook de identiteit die Zaanstreek-Waterland onderscheidend maakt. Het landschap is Hollandser dan Hollands: prachtige veenweidegebieden en droogmakerij-en met sloten, plassen, polders, dijken en molens, weilanden met koeien en weidevogels rondom historische lintdorpen. Tegelijkertijd heeft de regio een eeuwenoud verleden van economische en stedelijke ontwikkeling, met havens, scheepsbouw, industrie, molens, landbouw, veeteelt, visserij en handel. In de 19e en 20e eeuw is de bedrijvigheid in de regio in alle opzichten vernieuwd. Onveranderd zijn het sterke ondernemerschap, de doe-mentaliteit, de innovatiekracht en de waardering voor het bedrijfsleven. Dat tekent ons.

Wat hebben wij nodig?

Op basis van deze bestaande kwaliteiten willen we Zaanstreek-Waterland nog sterker maken.
De stedelijke centra ten noorden van het IJ groeien de komende decennia sterk. Die groei moet worden ingezet om economische- en sociaalmaatschappelijk waarde toe te voegen. Meer evenwicht te creëren tussen wonen en werken, maar ook evenwicht in de ontwikkeling van de Metropoolregio Amsterdam als geheel. De omvangrijke pendelstromen vanuit deze regio zijn buitenproportioneel en eenzijdig op Amsterdam gericht. Er zijn in Zaanstad en Amsterdam-Noord relatief veel sociaaleconomisch zwakke wijken, terwijl er voldoende ruimte is voor toevoeging van bedrijvigheid en economisch ontwikkeling. De regionale steden moeten zich complementair aan elkaar ontwikkelen, waarbij het potentieel van multimodale knooppunten wordt uitgediept, de kansen voor gemengde woon-werkmilieus worden benut en de inspanningen in bestaade wijken met een sociaaleconomische problematiek door het collectief worden gesteund. De bereikbaar-heidsagenda is nauw verbonden met de woningbouwopgave en het streven naar economische en sociaalmaatschappelijke ontwikkeling.

In het landelijk gebied moet een nieuwe balans gevonden worden tussen water en land. Er moeten keuzes worden gemaakt in het gebruik van water en land en een antwoord gedicht worden op de effecten die dat heeft voor landbouw en veeteelt, wonen, energie, recreatie en natuur. Dit alles moeten we samen doen: inwoners, ondernemers, waterschappen, natuur- en milieuorganisaties, energiebedrijven en overheden. De toekomstige investeringen zijn zo groot, ongeacht de keuzes die gemaakt worden, dat nationale betrokkenheid noodzaak is. In de toekomst blijven genieten van ons landschap vereist de komende jaren scherpe keuzes.

De opgaven in het landelijke- en in het stedelijke gebied zijn sterk met elkaar verbonden. Zo zal de energietransitie plaatsvinden in zowel het stedelijk- als het landelijk gebied, zorgt de groei van steden voor meer druk op het landelijk gebied voor recreatieve functies, maar biedt het ook kansen voor de slimme koppeling van doelen en strategieën. Bij de ontwikkeling van de MRA en de regio Zaanstreek-Waterland zijn het landelijke- en het stedelijke gebied onlosmakelijk met elkaar verbonden.

Hoewel primair gericht op de MRA als geheel, vereisen de ambities en opgaven vanzelfsprekend een nauwe samenwerking met partners zoals de provincie Noord-Holland, de Rijksoverheid, de Vervoerregio Amsterdam (VRA). De propositie Zaanstreek-Waterland beschrijft wat onze regio te bieden heeft, welke ambities we willen realiseren en tot welke samenwerking dit leidt voor de komende jaren. De propositie vormt daarmee de basis voor de inbreng van de regio in de samenwerking in MRA-verband, met de provincie, het Rijk en andere partijen.

WONEN

WONEN

Zaanstreek-Waterland biedt:

Ruimte voor meer dan 43.500 woningen in de regio boven het IJ, in de steden en in de kernen van het landelijk gebied . Daarmee kan de regio een bijdrage leveren aan het oplossen van de woningnood en het creëren van een betaalbare en toegankelijke woningmarkt in de regio en de MRA

Onze ambities zijn:

1. Een schaalsprong in woningbouw en een duurzame en inclusieve groei met kwaliteit.

2. De grote en kansrijke ontwikkelingen zoals de MRA Sleutelgebieden Purmerend, Zaan-IJlob (o.a. Achtersluispolder, Hembrugterrein, Zaandam Centrum en Kogerveld), en locaties als Lange Weeren, Galgeriet en Zaanoever.

3. Langdurige inzet op stedelijke vernieuwingsgebieden in de Noordflank (Zaandam Oost, kwetsbare wijken in Amsterdam-Noord en Purmerend) met een brede agenda op het gebied van wonen en leefbaarheid om kansenongelijkheid en ruimtelijke segregatie tegen te gaan.

4. Verduurzaming van de bestaande voorraad in de steden en dorpen en het verder aardgasvrij maken van de woningvoorraad, aansluitend op de Regionale Energiestrategie Zaanstreek-Waterland en met aandacht voor de betaalbaarheid ervan voor inwoners (energiearmoede).

Om deze ambities te realiseren vragen we

• Concrete afspraken in de MRA en in de MRA-Verstedelijkingstrategie om de knelpunten in de woningbouw (financiering, stikstof, op ruimtelijk vlak) weg te nemen.

• Voldoen aan de randvoorwaarden op het gebied van bereikbaarheid voor de (versnelling van) de woningbouw , zoals benoemd in de MRA Verstedelijkingsstrategie.

• Een programmatische samenwerking in de MRA en met het Rijk, gericht op de bestaande voorraad (verduurzaming, stedelijke vernieuwing)

ECONOMIE

ECONOMIE

Zaanstreek-Waterland biedt:

Kansen voor de noodzakelijke spreiding van economische activiteiten over de MRA. Ruimte voor regionale bedrijvigheid, ondernemerschap, leidend tot meer arbeidsplaatsen voor alle opleidingsniveaus in de regio. Daarmee zorgt de regio tevens voor een beperking van (de groei van) de verkeerstromen naar Amsterdam.

Onze ambities zijn:

1. Het creëren van ruimte voor bedrijvigheid op de meest passende locaties, ruimte voor meer werkgelegenheid en een betere match tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt.
2. Ontwikkeling gemengde woon-werkgebieden ZaanIJ ('de Noordas') met vele duizenden nieuwe arbeidsplaatsen.
3. Nieuwe bedrijvigheid in de stadscentra in de sleutelgebieden van Zaanstad en Purmerend als onderdeel van knooppuntontwikkeling.
4. (Door)ontwikkeling van bedrijventerreinen langs de as van de N244; Baanstee Noord en bij Edam-Volendam, en langs de noordkant van het Noordzeekanaalgebied (HoogTij).
5. Intensivering in de hele keten van het onderwijs-arbeidsmarktbeleid, in Zaanstreek-Waterland en in MRA-verband, investeringen in excellent onderwijs en onderwijsvoorzieningen, en intensieve samenwerking met ondernemers, o.a. voor het creëren van stage.
6. Stimulering van campusvorming rondom H20/ Purmer Valley in Purmerend en Techlands in Zaanstad
7. De regio streeft naar het creëren van één nieuwe arbeidsplaats per nieuwgebouwde woning
8. Een prominente plaats voor houtbouw in de ontwikkeling van nieuwe woningbouwprojecten in het kader van circulaire economie en realisatie van een bedrijfsunit waar houtbouw voor de regio gefabriceerd gaat worden. Afstemming van het onderwijsaanbod op de nieuwe technieken.
9. Garanderen van voldoende capaciteit op het elektriciteitsnetwerk t.b.v. (nieuwe) bedrijvigheid en verduurzamingsopgave (zon, wind, van gas af)
10. Brede aansluiting op het MRA-programma 'Voedsel Verbindt' ten behoeve van versterking en innovatie van de lokale agrarische sector alsook voedselverwerking en -distributie.

Om deze ambities te realiseren vragen we

• Afspraken in de MRA Verstedelijkingsstrategie en met betrokken partijen (gemeenten, provincie) over de ontwikkeling van het economisch profiel en economische activiteiten voor Zaanstreek-Waterland en het grotere gebied ten noorden van het IJ en het Noordzeekanaal, inclusief lijnen naar Noord-Holland Noord (m.n. Hoorn, Alkmaar).

• Concrete samenwerking in MRA verband op het gebied van circulaire economie, houtbouw, en onderwijs & arbeidsmarkt.

• Van Liander een infrastructuur die onze ambities mogelijk maakt.

• Samenwerking met de provincie op het gebied van mobiliteit.

RECREATIE & TOERISME

RECREATIE & TOERISME

Zaanstreek-Waterland biedt:

Ruimte voor inwoners van de MRA om te recreëren en om tot rust te komen in de veenweidegebieden, droogmakerijen en recreatiegebieden boven het IJ, en toeristische attracties en aantrekkelijke steden en dorpen voor bezoekers uit binnen- en buitenland...

Onze ambities zijn:

1. Versterken van de kwaliteit en/of toegankelijkheid van water, groen en recreatiegelegenheden.

2. Ontwikkeling RAUM, Het Twiske en De Purmer tot aantrekkelijke recreatiegebieden;

3. Verbeteren van de toegankelijkheid en bereikbaarheid van de recreatiegebieden voor fietsers en wandelaars.

4. Ontwikkeling van de Noorder IJplas tot metropolitaan park en verbinding met het Twiske.

5. Ontwikkeling van het OerIJ gebied voor natuur en recreatie.

6. De spreiding van toerisme zowel binnen de MRA als binnen de deelregio Zaanstreek-Waterland. Met aandacht voor het vergroten van de kwaliteit van bezoekersstromen t.o.v. de kwantiteit.

Om deze ambities te realiseren vragen we

• Een concrete uitvoeringsstrategie (inclusief financieringsstrategie) , van gemeenten, provincie, Amsterdam, VRA, MRA en de betrokken natuurorganisaties voor de ontwikkeling van de recreatieve functie en het toerisme ten noorden van het IJ en het Noordzeekanaal.

• Ontwikkeling en positionering van het recreatieve aanbod met een afstemming tussen de ecologische kaders, toeristische producten, communicatie en de bereikbaarheid.

• De gezamenlijke ontwikkeling van een breed politiek-bestuurlijk draagvlak

BEREIKBAARHEID

BEREIKBAARHEID

Zaanstreek-Waterland biedt:

Een regio die klaar staat om de mobiliteitstransitie op alle modaliteiten door te voeren, waarmee verduurzaming, stedelijke groei en verdichting, en het behoud van de vitaliteit van kernen op een evenwichtige wijze samengaan.

Onze ambities zijn:

1. Een mobiliteitstransitie, waarbij OV, fiets, te voet, deelmobiliteit en schone, slimme logistiek een grote rol gaan spelen.

2. Werkgevers hebben grote invloed op de mobiliteit van hun werknemers. Samen met partners smeden wij een coalitie van werkgevers in Zaanstreek-Waterland, gericht op meer fietsen, OV, spits-mijden, tegenspits en thuiswerken.

3. We helpen onze ondernemers (bv. loodgieters, schilders, bouwers etc.) hun logistiek te verduurzamen, om zodoende toegang te houden tot de Amsterdamse markt.

4. Een beter oost-west fietsnetwerk. Onze gemeenten liggen hemelsbreed niet ver uit elkaar, maar oost-west reizen zijn haast onmogelijk. Daardoor profiteren we niet van elkaars nabijheid. Wij willen de infrastructuur uitbreiden, de routering aantrekkelijk(er) maken en de koppeling met OV versterken.

5. We geven ruimte aan Smart Mobility. Nieuwe technieken bieden nieuwe kansen in de mobiliteitstransitie. Die willen wij pakken.

6. De toename in elektrisch vervoer vereist een opschaling van de oplaadinfrastructuur en daarvoor benodigde elektriciteit.

7. We geven deelmobiliteit een impuls, door te verkennen of een regionaal netwerk van deelhubs kan worden ontwikkeld.

Om deze ambities te realiseren vragen we

• Een intensieve samenwerking de komende jaren van Zaanstreek-Waterland, de VRA, Rijk, provincie en andere partijen om dit pakket aan investeringen en beleidsmaatregelen op het gebied van bereikbaarheid mogelijk te maken. Een deel van de ambities is reeds belegd in programma's als SBaB maar bredere en concretere afspraken zijn nodig.

• Investeringen zijn nodig in goede noord-zuid OV-verbindingen en knooppuntontwikkeling in de steden. Amsterdam zal blijven trekken. Om te voorkomen dat de druk op het OV, maar zeker ook op de A7, A8, A10 en N247 te groot wordt, is het van belang de stedelijke groei in Purmerend en Zaanstad optimaal met OV te faciliteren en de bereikbaarheid van de overige kernen te versterken.

Dit vraagt drie grote verbeteringen:

1 Hoogwaardig Openbaar Vervoer op de Zaan-IJ corridor, als voorwaarde voor de stedelijke ontwikkeling in Zaandam-Oost (incl. Achtersluispolder) en Amsterdam-Noord.

2 Hogere frequentie op de Hoornselijn, ter versterking van de ontwikkeling en regionale betekenis van MRA- sleutelgebieden Purmerend (inclusief ontwikkeling noordelijke station Purmerend als regionale mobiliteitshub) en Zaandam-Kogerveld

3 Optimalisatie bereikbaarheid van regio Waterland, optimaliseren/betere benutting verbindingen N244, N247, N235 gecombineerd met de ontwikkeling en regionale betekenis van MRA-sleutelgebied Purmerend.

LANDSCHAP & NATUUR

LANDSCHAP & NATUUR

Zaanstreek-Waterland biedt:

Het mooiste landschap van de MRA dat alles in zich heeft om de duurzame transitie van de agrarische sector en de intensivering van de ecologische functie en natuurontwikkeling hand in hand te laten gaan met het tegengaan van bodemdaling en stikstofdepositie.

Onze ambities zijn:

1. Vernatting van het veen om de bodemdaling en de uitstoot van broeikasgassen als gevolg van veenoxidatie te stoppen. Met het vernatten van het veen wordt tegemoet gekomen aan de klimaatdoelstellingen en worden oplopende maatschappelijke kosten als gevolg van bodemdaling zo veel mogelijk vermeden

2. Toekomstbestendige agrarische bedrijfsmodellen, passend bij de voorgaande transitie in het landschap.

3. Een robuust natuurnetwerk ten behoeve van behoud en bevordering van biodiversiteit.

4. Visie voor De Purmer, waarbij toekomstbestendigheid en de regionale functie van dit iconische gebied de prioriteit vormen.

Om deze ambities te realiseren vragen we

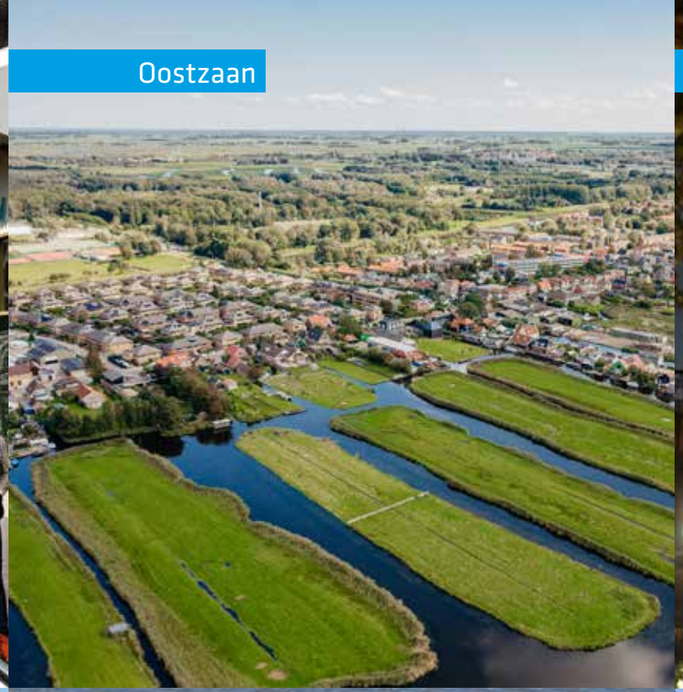
• Partnerschap bij de transitie van het veenweidegebied. Het Rijk kan op grond van haar bevoegdheden een bijdrage leveren in deze complexe opgave. Per gebied wordt gezocht naar maatwerkoplossingen en de juiste mix van maatregelen. In die aanpak participeren alle stakeholders, zodat maatregelen op maatschappelijk draagvlak kunnen rekenen. Het Integraal gebiedsprogramma Laag Holland biedt het kader voor deze benaderingswijze. Dit programma wordt onder leiding van de provincie Noord-Holland in samenwerking met de Regiegroep Laag Holland op poten gezet.

• De MRA-Verstedelijkingsstrategie fungeert hierbij als een gemeenschappelijk integraal kader van Rijk en MRA voor bestuurlijke afspraken over de (boven) regionale ontwikkeling.

• Gezamenlijke, integrale ontwikkeling van de functie van het landschap in de MRA. De toevoeging en menging van de economische, ecologische en recreatieve functie.

Zaanstad

Oostzaan

Edam-Volendam

Purmerend

Wormerland

Waterland

Landsmeer

Colofon

In opdracht van:
Gemeenten Zaanstreek-Waterland
Ontwerp: René Schilder
Fotografie: Ramon van Flymen